

1917
Prolog

Zajatecký tábor Harzgrund, Německo

Někdy mrtví mluvili příliš. Když si proklestili cestu, stala se z nich změť hlasů – spousta úst se překřikovala v touze, aby je vyslechl. Což samozřejmě znamenalo, že ani jednomu nerozuměl; on, malý, bezvýznamný prostředník stále uvězněný ve smrtelném těle. Ten hluk mu připomínal řev vichřice nad Atlantikem, která potopila parník Naronic – vyplul z Liverpoolu a mířil do New Yorku – a zabila všech čtyřiasedmdesát pasažérů včetně jeho otce. Právě tatínek se k němu vrátil jako první, když mu bylo sotva šest, aby zpravil svého syna o tom, že má dar a může fungovat jako brána do sféry mrtvých. Ale v poslední době se brána ucpala a začal kolem ní vládnout chaos.

Předpokládal, že za to může čistě počet nově zesnulých, kteří jí každý den procházejí. Často si představoval vstup do posmrtného života, dlouhou řadu stříbrných duší očekávajících, až budou vpuštěny. Hotové armády. Spousta z nich je stále bezradná a zmatená a nechce si připustit, že překročila práh a již nikdy nebude čelit strádání a utrpení války. Avšak smrt, když ji přijmete, znamená naprostou svobodu. O tom nepochyboval. Nelitoval mrtvé. Někdy jim záviděl.

Zjistil, že naprostá izolace od okolí zvyšuje šance úspěšného spojení. Takže v místnosti osvětlené jedinou svíčkou začal nosit černou kápi, kterou mu jeden sluha ušil ze silného hedvábí. Bůh ví, kde ho ten muž sehnal, ale dotyk látky na kůži ho uklidňuje a pomáhá mu uvolnit se, když kolem něj drmolí hlasy, až jeden z nich zjistí, co je zač – pozemský přítel –, a uvolí se skrze něj promluvit.

Dnes večer s médiem seděli kolem stolu tři další muži, dva přesvědčení a jeden skeptik. Toho posledního přiměla k tomu, aby

se rozloučil s deseti táborovými markami, možnost slyšet svého bratra, kterého zabili na Sommě. Věděl, že ať už s ním naváže spojení kdokoli, bude se jednat o obyčejného člověka, zástupce masy bez tváře. S ním se nebude bavit nějaký vůdce divochů ze Severní Ameriky, Petr Veliký, Napoleon nebo Nefertiti. On jedná s Kdožkolvěkem, s lidem prostým a tvrdě pracujícím, s vojáky a sluhy.

Napínal uši ve snaze něco rozpoznat v kakofonii vířící kolem jeho hlavy. Tu a tam útržky smíchu, ne veselého, ale s nádechem krutosti. Možná si ho dobírají. Vysmívají se mu za jeho chabé pokusy proniknout do světa, kde pro živé není místo.

Povytlhl si kápi, otevřel jedno oko a díval se dolů na stůl, kde se stékala krev. Bylo zde dost i pro toho nejhladovějšího ducha. Sáhł po sklenici čiré tekutiny před sebou a oťrásl se při představě, jak bude chutnat a pálit. Jako by pil petrolej. Ale patří k rituálu, který si vytvořili.

„Připíjím na zdraví těm na druhé straně, kteří se s námi spojí!“

Tři muži se napili. Jednomu se udělalo zle. Poté se kolem stolu rozhostilo ticho a každý se hluboce ponořil do vlastních představ a nadějí. Médium si znovu stáhlo kápi.

Potom ten pach.

Cukalo mu z něj v nosních dírkách. Páchł pronikavě a rozhodně ne příjemně. Čišely z něj jeskyně hluboko pod zemí, lávové příkrovy a horké plyny. Vždy představoval první znamení, že se dostal na druhou stranu.

„Krucí, co je to za smrad?“ zeptal se skeptik.

„Pst,“ okřikł ho další. „To jsou pekelný ohně.“

Neexistuje žádné peklo ani věčné zatracení; na tom mrtví neochvějně trvali. Tudíž neměl tušení, kde se ty výpary berou. Ale skutečnost, že i jeho společníci výrazný pach vnímají, je dobré znamení.

„Portýr,“ řekl hlas a on z toho trochu poskočil.

„Budete muset mluvit hlasitěji,“ dovolil si. „Jsme tu všichni přátelé a přesvědčení.“

„Portýr!“

„Říkáte, že jste byl portýr? Myslím v tomto životě.“

„Perapear.“

„Perapear? A jak jste se jmenoval křestním jménem, pane Perapeare?“

Odfrknutí. Ano, opovržlivé odfrknutí.

„Ne.“

Hned věděl, že ten muž – protože to byl jednoznačně muž – se nějak vrátil do víru duší, jako větvička, kterou vítr sebral z břehu a svál do řeky. Požádal své souputníky o trpělivost.

„Papír.“ Jednalo se o tentýž hlas, ale tentokrát zněl jasněji, jako by jeho nositel přišel blíž. Mohl by mu stát za zády a důvěrně se k němu naklánět.

„Papír?“

„Pera a papír.“

„Chcete, abych si vzal pera a papír?“

„Ano.“

Vždy je měl po ruce a cítil, jak mu je pomocníci přisunuli. Měl zkušenost s automatickým psaním, ale obvykle touto metodou nekomunikoval. Napadlo ho, že mu ten muž chce sdělit něco, co nehodlá svěřit pouhým – a často špatně slyšeným či pochopeným – slovům.

„Jste voják? Britský voják?“

„Ano.“

„Jak se jmenujete?“

Ticho. I to se někdy stávalo. Jako by tam, kde jsou, na starých jménech už nezáleželo. Nebo je prostě zapoměli. Zkusil to jinak.

„Kdy jste přešel?“

Odpovědi nerozuměl. Zachvátil ho pocit paniky, že ho znovu ztratí. Vzal kratičký špaček tužky a opatrně ho přiložil na horní okraj první strany zápisníku. „Mám psací potřeby.“

Cítil, jak jím jako horečka projela vlna tepla, a uvědomoval si, že někdo či něco vtrhlo do jeho těla. Snažil se uvolnit a nechat

návštěvníka konat dle libosti. Věděl, že mu nechce ublížit. Svět duchů je někdy rozpustilý či uštěpačný, ale nikdy doopravdy podlý.

Ruka mu samovolně cukla a kolem stolu slyšel lapání po dechu. Uvědomil si, jak tužka začala jezdit po papíře, trhaně, jako by ji vedlo dítě. Písmo bude bezpochyby rozřesené, ale tady nejde o krasopis. Jak často člověk dostane vzkaz od mrtvého? pomyslel si. Médium se upřeně soustředilo na to, aby udrželo dech v klidu a srdce mu nebilo jak splašené, byť cítilo, jak v něm narůstá vzrušení. Během pár minut naškrábalo pět stránek a potom náhle přestalo. Zvuky v uších ustaly a následovalo hučení hlasitého ticha.

„Haló?“

Žádná odpověď. Brána do říše mrtvých se pro dnešní noc uzavřela.

Ještě chvíli vydržel, sundal si kápi a čekal, až oči přivyknou mihotání slabého světla svíčky, a potom se pokusil rozluštit, co duch napsal svou chvějící se rukou. Jednalo se o sled patrně náhodných slov bez jediné věty, která by dávala smysl, což nebylo neobvyklé; kanály z onoho světa někdy potřebovaly čas, aby spojení běželo hladce. Jenže se ani nepodepsal. Kdo to byl, tenhle neznámý voják? Tam jména možná důležitá nejsou, ale na téhle straně propasti na nich pořád záleží. No dobře, pomyslelo si médium, dostane ho z něj příště.

Sice to ještě nevědělo, ale to jméno mu přinese smrt.

/ Jedna

Právě řinčení řetězů a skřípání pantů onoho lednového rána přitáhlo majora Johna Watsona k oknu ošetřovny. Kovová brána *Offizierlageru* Krefeld II se otevřela a Watson sledoval, jak jí v doprovodu prošedivělého *Feldwebela* Krebsa prochází další přírůstek. V táboře se noví vězni tak brzy po začátku roku obvykle neobjevovali. S tím, jak se vojska na západní frontě stáhla, měly dodávky nových tváří – a s nimi poslední novinky o válce a domově – tendenci vyschnout až do nevyhnutelných jarních ofenziv, které vždy přinesly značný nával v zajateckých táborech na obou stranách.

Nováček za sebou tahal nohy, i když měl pevné boty – mnoho vězňů donutili nosit dřeváky –, a ramena měl svěšená. Tašku s osobními věcmi tiskl pevně k hrudi a beze slova se řídil pokyny *Feldwebela*, aniž se porozhlédl či si vůbec všiml svého nového domova. Jeho tvář vypadala podivně nehybná, jakoby ochrnutá nebo potažená tělovou maskou. Člověk nemusel být doktor ani detektiv, aby poznal, že před ním kráčí zlomený muž. Krebs ho odvedl do bloku 2, který tvořilo spodní patro budovy ve tvaru U s ubikacemi důstojníků, a hnal ho jako ovčácký pes své stádečko, dokud nezmizeli uvnitř.

Watson se otočil zpět na oddělení. V ranních ordinačních hodinách prohlédl nespočet vězňů s drobnými obtížemi, ale toho dne u něj leželi jen čtyři hospitalizovaní pacienti: jeden s ošklivým vředem, další s podezřením na tuberkulózu, jeden s omrzlinami od snahy podhrabat se pod plotem za nejchladnější noci v roce a vojín Martins, kterého ostatní podezřívají, že simuluje. Koneckonců ošetřovna představuje v zajateckém táboře jedinou místnost, v níž se nepřetržitě topí a vždy má připravenou

zásobu dřeva. Takže působí jako magnet na ty, kdo chtějí strávit chvíli v teple.

V hlavních kasárnách – přebudovaných stájích kdysi velkého statku – muži začali v novoročních mrazivých dnech pálit své kavalce. Od té doby bylo lednové počasí většinou vlídné, přesto však muži toužili po pár hodinách na ošetřovně. Nicméně Watson dospěl k závěru, že Martinovy příznaky jsou rozhodně skutečné, protože zmeškal nedělní fotbalový zápas proti Němcům. Neuměl moc dobře hrát, ale dozorcí, který byl tak hloupý, že se dostal k míči, dokázal obratně dupnout na kotník nebo ho nakopnout do holeně. To pro něj byl zlatý hřeb týdne.

„Nuže, Martinsí,“ zeptal se Watson, „nějaké zlepšení?“

Martins, chlapík mezi třiceti a čtyřiceti s ostře řezanými rysy, byl vojenský sluha, náležel tedy k nedůstojnickým hodnostem, které tu drží, aby se staraly o důstojníky. Sluhové měli svá vlastní kasárna a nebyli o moc víc než lokajové, jen s většími zásluhami. Jinou možnost pro nižší hodnosti představovaly nucené práce v německých továrnách, kamenolomech nebo solných dolech. Stížnosti se tudíž moc nevyskytovaly.

„Pořád se nemůžu postavit, majore. Místnost se se mnou zatočí a spadnu. Jako bych zrovna slezl z kolotoče. A vidím ty záblesky.“ Prsty naznačil přerušované návaly barevného světla, které ho sužovaly.

„To dělá ta migréna.“ Watson určil, že trpí Ménièreovou nemocí, pravděpodobně způsobenou granátem, který Martine vyhodil z jeho zákopu do krajiny nikoho, kde ho zajali Němci. Ne že by tato diagnóza jednomu či druhému pomohla. Pro náhlé vysilující ataky závratě, nevolnosti a s tím spojené zrakové problémy neexistovala léčba.

„Nic mu není, majore,“ řekl kapitán Tyrell, muž s hroznem ošklivých boláků, které mu na zadku zářily tak jasně, že mohly sloužit jako veřejné osvětlení. „Než jste přišel na vizitu, lítal tu jako blázen.“

Watson na Martinse tázavě zdvihl obočí.

„Přichází to a odchází.“ Vojín ztišil hlas. „Pravda je taková, že se jim nelíbí ležet na oddělení s řadovým vojákem, pane. Myslí si, že by měli mít oddělení jen pro důstojníky.“

„Šťěstí, že vůbec nějakou ošetrovnu máme.“

Tohle byl Watsonův třetí zajatecký tábor. Chytili ho v krajině nikoho ve Francii poté, co ho u Flers výbuch vymrštil z tanku. Odtud ho převezli do polní nemocnice za německou frontou, potom do obrovského sběrného a přechodného zařízení na belgické hranici, pak do převážně francouzského tábora u Kolína nad Rýnem a nakonec se připojil ke svým krajanům v Krefeldu II. Ten byl ze všech tří zdaleka nejpřívětivější a nejlépe vybavený. Velitel Halbricht dokonce nechal vězně postavit divadlo, a ačkoliv přidělu dostávali zoufale málo, zařídil, že alespoň jedno jídlo denně obsahuje něco víc než vodu z brambor a slupky tuřínu. Stejně však bylo lepší neptat se na původ masa, které kuchyň vydávala.

„Hrajete tenis, Martinsí?“ zeptal se Watson.

„Tenis?“ odpověděl s jistou dávkou nedůvěry. „Pocházím z Bermondsey, pane.“

„Myslím, že můžeme natáhnout síť tam, kde ten Kanadán trénuje trojskoky. Vyzkoušíme koordinaci oka a míčku. Znovu vám vytrénujeme mozek.“

„Tak to hodně štěstí,“ zamumlal Tyrell.

Watson se přes prázdné postele podíval na důstojníka, ale vyřčená slova mu ze rtů odnesl poryv větru, který se spolu se suchým listím vehnal dovnitř otevřenými dveřmi. V nich stál *Feldwebel* Krebs spolu s nadporučíkem Barnesem z bloku 2. Na ramenou jim visel ten nový vězeň. A podle toho, jak vypadal, zrovna smrtelně krvácel.